

Partnerraadbijeenkomst

Dinsdag 8 november 2016

Gebiedscoöperatie O-gen, Huize Scherpenzeel, Burg. Royaardslaan 1, Scherpenzeel

Ontvangst

Op Huize Scherpenzeel werden wij hartelijk ontvangen door Gerard van Santen, directeur van Gebiedscoöperatie O-gen. Gerard memoreerde de geschiedenis van Huize Scherpenzeel, dat nog steeds als landgoed functioneert. Aan de muur veel foto's uit het werkgebied van O-gen. "Het gebied kijkt hier altijd over je schouders mee, als je in deze ruimte zit", zo waarschuwde hij de aanwezigen.

De opkomst bij deze tweede partnerraadbijeenkomst van het KCNL was zo groot dat het niet iedereen meer lukte om een plek aan de tafel te bemachtigen. Enkele deelnemers namen genoeg met een plaatsje in de vensterbank. De grote opkomst en de enorme betrokkenheid van de deelnemers zorgden deze middag voor zeer geanimeerde discussies.

1. Ontwikkelingen KCNL

Welkom en opening

De middag werd geopend door Frida Hengeveld, plv. voorzitter Stuurgroep KCNL en voorzitter CvB AOC Groene Welle. Zij heette de partners welkom en benoemde de doelen van deze middag:

- Het informeren van partners over de ontwikkelingen van de afgelopen tijd;
- Het ophalen van input bij partners voor de verdere doorontwikkeling van het KCNL en voor de herijking van het businessplan.

Frida blikte kort terug op het ontstaan van het KCNL vanuit de Human Capital Agenda, met Sharon Dijkma. Sindsdien is er veel gebeurd en liggen we goed op koers. Maar de tijd van vrijblijvendheid is voorbij; we gaan nu ook echt met elkaar samenwerken en nieuwe initiatieven ontplooien. Wij zijn als partners aan elkaar verbonden.

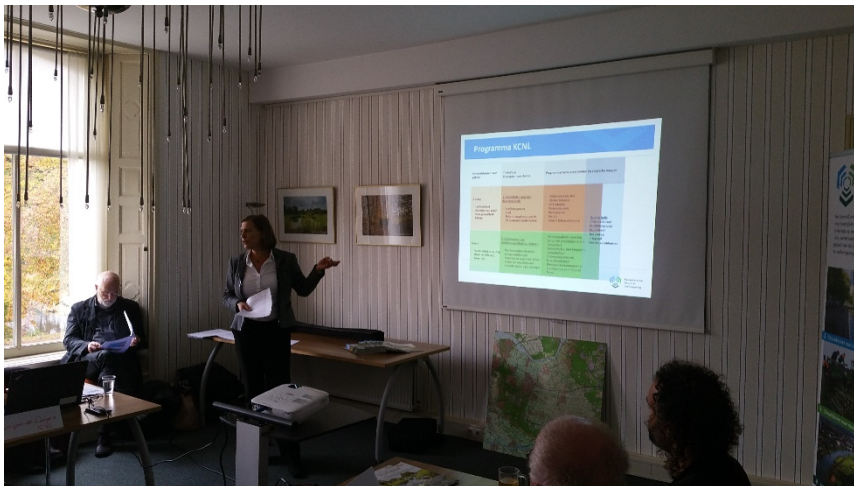
De stuurgroep van het KCNL bestaat nu uit vier vertegenwoordigers uit het werkveld en vier uit het onderwijs. Hier zit doorontwikkeling in vanuit de dekking die wij met het werkveld willen bereiken. Wij hebben scherpe debatten op de inhoud, maar altijd in goede onderlinge verhoudingen. De onderwerpen die besproken worden zijn inmiddels geëvolueerd van een 'brede insteek' naar 'verder door ontwikkelen'. Een belangrijke activiteit van de stuurgroep is het beoordelen van de projecten, na een goede voorbereiding door de programmamanager. Dit leidt vaak tot een scherp gesprek over de projecten, waarbij goede projecten met een scherpe analyse het halen, maar sommige projecten ook worden afgewezen.

Het volgende belangrijke moment is de review van 7 december a.s., wat ook laat zien dat we steeds weer een "go" moeten verdienen met elkaar.

Stand van zaken en vooruitblik

Evelyne van Dongen, Programmamanager KCNL, memoreerde het advies dat de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek (RCHO) gaf, bij de start van het KCNL. Met betrekking tot de integrale zwaartepuntvorming werd aanbevolen om bij de uitwerking in 2015-2016 een sterkere inhoudelijke focus aan te brengen, nadere keuzes tussen de voorgenomen thema's te maken en om een overzichtelijk partnership te ontwikkelen. Met betrekking tot het business-model adviseerde de commissie om prioriteit te geven aan het gezamenlijk met de bedrijfspartners verder uitwerken van dit model. Een sturende rol van werkveldpartners bij nadere focus en uitwerking ligt in de rede.

Vervolgens presenteerde Evelyne de actuele stand van zaken van het KCNL. Zij gaf een toelichting op het aangescherpte programma, de ontwikkelingen op het gebied van samenwerking, de realisatie van het businessplan en het meerjarenperspectief voor de business case. Op dit moment hebben 24 partners zich aan het KCNL verbonden, waarvan 15 werkveldpartijen en 9 onderwijspartijen. Het KCNL is goed op stoom. De presentatie van Evelyne kunt u terugvinden in de bijlage bij dit verslag.

De dagvoorzitter vat samen dat het vrijblijvende voorbij is. Uit de presentatie van Evelyne blijkt duidelijk dat de doorontwikkeling van het KCNL is gericht op continuïteit. Vanuit de stuurgroep hebben wij ook echt de ambitie om die continuïteit waar te maken.

Voor de doorontwikkeling van het businessplan zijn een aantal aandachtspunten geformuleerd, om de partners uit te nodigen tot discussie en vragen: Hoe kunnen we het samenwerken in de regio in stand houden zonder subsidieregelingen? Hebben jullie gezien waar jullie zelf staan? De opbrengsten naar aanleiding van deze presentatie zullen wij meenemen naar de Review Commissie op 7 december a.s.

2. Casuïstiek

Na een korte pauze was het tijd voor het tweede deel van de middag. Dit onderdeel had tot doel om bij de partners input op te halen voor de verdere doorontwikkeling van het KCNL en voor het herijken van het businessplan. Er is bewust voor gekozen om dit te doen vanuit de casuïstiek. Maar liefst vier sprekers, die nauw bij het KCNL en haar projecten zijn betrokken, gaven een korte schets van hun ervaringen in de projecten. Aan ieder spreker was vooraf ook gevraagd om te reflecteren op hun drijfveren voor participatie in het KCNL en om af te sluiten met een dilemma of prikkelende vraag die geadresseerd kan worden aan de deelnemers van de bijeenkomst.

Ronde 1

De aftrap werd verzorgd door Frank Gorter, rentmeester van Landgoed Welna, te Epe. Frank is betrokken bij het KCNL project: 'Nieuwe verdienmodellen in Natuurbeheer'. Hij vertelde over zijn zoektocht naar het behalen van rendement uit bossen vanuit een holistisch wereldbeeld. Agro-ecologie en waarde-creatie vormen hierin het vertrekpunt. Daarnaast vertelde hij over de spin-off effecten van dit project in de vorm van POP3 en Green deal. Hij nam ons mee in de belemmeringen die moeten worden weggenomen om bossen op een ander wijze te kunnen benutten, variërend van het huidige beleid, wet- en regelgeving, kennis, organisatie, financiering en beschikbaarheid van grond. Het is duidelijk: De systeemverandering gaat niet alleen over kennis. Agro-Ecologie lijkt een antwoord op het dilemma, maar hoe krijgen we agro-ecologie zo snel mogelijk in ons systeem?

Daarna was het de beurt aan Gerard van Santen, directeur van Gebiedscoöperatie O-gen, en tevens gastheer voor de middag. Gerard vertelde over de visie, werkwijze en ervaringen van O-gen in gebiedsontwikkeling. Hierbij reflecteerde hij ook op de strategische aanpak zoals in het programma van het KCNL geformuleerd. Net als de vorige spreker, benadrukte hij het belang van waarde-creatie. O-gen zet vooral energie op het verbinden (de leden en het gebied), ondernemen, ontwikkelen en innoveren. "Waar onze energie afneemt, moet de energie van de leden toenemen."

Het werkgebied van O-gen bestaat uit drie deelgebieden: Gelderse Vallei, Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. Bij de coöperatie zijn 21 gemeenten, 2 waterschappen, het maatschappelijk middenveld en particuliere (gebieds-)leden aangesloten. De projecten beslaan het hele palet van integrale gebiedsopgaven, realiseren natuurbeleid, stad en land, transitie van de landbouw en versterken van de economie.

De dilemma's die Gerard opwerpt gaan over de sterke scheiding tussen urbaan en ruraal ("Hoe zien we de verbinding tussen urbaan en ruraal?") en tussen de verschillende sectoren ("Natuur is geen sector, onderwijs is geen sector"). Als het ons lukt om deze aspecten te verbinden kunnen we meerwaarde krijgen.

Naar aanleiding van deze eerste presentatieronde vatte de voorzitter kort maar krachtig de kern van beide presentaties samen. Het gaat om transformatie en organisatie. De voorzitter nodigt de zaal uit om met elkaar in gesprek te gaan over de geschetste dilemma's en de resultaten in steekwoorden samen te vatten op de 'post-its'.

Ronde 2

Vanuit haar ervaring als strategisch partner vertelde Titia Wolterbeek, directeur van De Vlinderstichting, over de publiek private samenwerking met het onderwijs binnen het project 'Samen voor Bijen'. Zij vertelde over háár reden tot samenwerking en reflecteerde op de opbrengsten en de knelpunten in die samenwerking. De Vlinderstichting heeft een ideëel belang en geen financiële opbrengsten. De inbreng van kennis is hierbij van cruciaal belang, maar er wordt weinig eigen ruimte voor financiering en projectinbreng ervaren. De vragen die Titia opwierp: "Welke stappen kunnen wij vanuit dit dilemma nemen om tot duurzame samenwerking te komen?" "Welk type projecten kunnen we het beste bij KCNL onderbrengen, zodat verdubbeling kan plaatsvinden?"

De presentatiereeks werd afgesloten door Pieter van der Werff, business developer bij het KCNL voor de regio Friesland, Groningen en Drenthe. Pieter vertelde over het ontstaan en de doorontwikkeling van het meeting point ECOMunitypark in Zuid-Oost Friesland. Zijn verhaal getuigde van de regionale samenwerking tussen private partijen en het onderwijs. Ook liet hij zien hoe deze samenwerking een vervolg krijgt met steun uit het Regionaal Investeringsfonds MBO.

Het vraagt van de onderwijsinstellingen in het noorden (NHL Hogeschool, Frysland College, VHL en Nordwin College) veel flexibiliteit om de studenten daarheen te krijgen. Maar het is wel uitdagend en onze studenten vinden het geweldig. Voor het Nordwin College is het een dilemma, wat nu te doen: Na 4 jaar zit Nordwin in drie van de vijf Friese regio's. Kunnen wij in alle vijf die regio's een kennismakelaar hebben?

Met elkaar in gesprek

De presentaties van de vier sprekers sloten goed aan bij de onderwerpen die door de programma-manager in haar presentatie werden benoemd. In aansluiting op de presentaties werden door de sprekers dilemma's en vragen naar voren gebracht. Naar aanleiding van deze opgeworpen vragen en dilemma's zijn de deelnemers met elkaar in gesprek gegaan.

Als gemene deler kwam hier uit dat er goede kansen liggen voor het opschalen van projecten, het betaalbaar maken van projecten en de mogelijkheden om op regionaal niveau met elkaar samen te werken. Maar we moeten er ook voor waken dat ons eigen interne proces geen dilemma wordt, zo stellen enkele partners, refererend aan de presentatie van Titia. En er wordt aandacht gevraagd voor het onderling uitwisselen van informatie / gegevens. Hoe vinden we elkaar?

Als uitkomst werden veel suggesties gedaan voor potentiële partners. Ook stelden diverse deelnemers hun netwerk beschikbaar om nieuwe partijen te kunnen verbinden aan het KCNL. Contacten met Provinciale overheden, en contacten met bestuurlijke netwerken eveneens actief binnen het domein natuur en leefomgeving.

Opbrengst

De middag leverde interessante verhalen op uit het veld en nieuwe aandachtspunten voor de komende tijd. Mooie input voor het KCNL om verder mee te gaan. Al met al, een geslaagde bijeenkomst van de partnerraad. Dankzij de enorme betrokkenheid en levendige discussies en het veelvuldig gebruik van de alomtegenwoordige 'post-its', hebben we toch een mooie opbrengst opgehaald. De gesprekken zullen nog wel even doorgaan, maar toch kunnen we al voorzichtig stellen dat zich een aantal stappen aftekent in het licht van de verder ontwikkeling van het KCNL:

1. Verder doorgaan met het krachtig en herkenbaar neerzetten en vooral uitdragen van het programma en de hoofdthema's, zoals het er nu staat.
2. Het organiseren van kennisdeelbijeenkomsten krijgt in de komende periode extra aandacht. Hier ligt een nadrukkelijke rol voor lectoraten.
3. De combinatie Mbo-Hbo in CoE en CIV geeft veel kansen. Belangrijk is om deze kansen ook zo optimaal mogelijk te gaan benutten in de projecten. Daarnaast moet ook worden gekeken naar hoe we kunnen borgen dat deze opbrengsten in het onderwijs bekliven.
4. Het KCNL heeft een vliegende start gemaakt. De fase waarin we nu verkeren vraagt om opschalen. Hier is wel ontwikkelcapaciteit (en geld) voor nodig.
5. Het betrekken van krachtige private en publieke partijen die willen en kunnen bijdragen aan de verdere uitvoering van het programma van het KCNL, in het licht van het toekomstbestendig maken van de business case van het KCNL.
6. In het verlengde zal ook nagedacht gaan worden over hoe en waar deze partijen in de samenwerking een rol c.q. plaats gaan krijgen. Gesproken is in dit kader over betrokkenheid van provincies, bedrijven als FrieslandCampina, beleggers van commercieel onroerend goed, etc.
7. Ook het aanboren van andere subsidiebronnen behoort tot de mogelijkheden voor verdere uitwerking en doorontwikkeling van de business case van het KCNL.

De middagvoorzitter bedankte alle aanwezigen hartelijk voor hun komst en stond nog even stil bij de prachtige locatie van Huize Scherpenzeel. Het is goed om afwisselend bij het onderwijs en bij het werkveld op bezoek te zijn. Een speciaal woord van dank ging uit naar Evelyne en het gehele kernteam, die deze bijeenkomst mogelijk hebben gemaakt. Precies om 16.30 uur werd de middag afgesloten en wenste de voorzitter iedereen een goede reis naar huis.